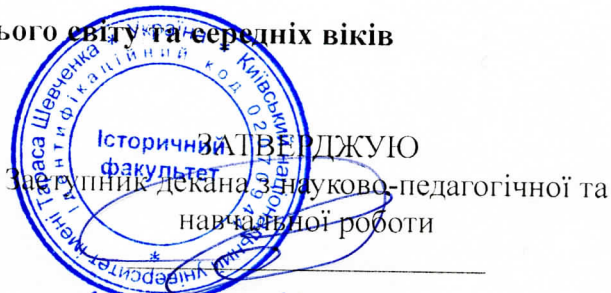

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Історичний факультет

Кафедра історії стародавнього світу та середніх віків

« 23 » 12 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія класичного мистецтва народів Сходу

для студентів

галузь знань	03 Гуманітарні науки
напрямок підготовки	032 Історія та археологія
освітній рівень	другий (магістерський)
освітньо-наукова програма	Сходознавство
вид дисципліни	вибіркова
дослідницьке спрямування	Духовна спадщина Сходу: історія і сучасність

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2024/2025
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач: **НОВІКОВА Ольга Валентинівна, PhD, асистент кафедри історії мистецтв**

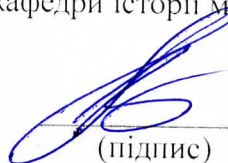
Пролонговано: на 20___/20___ н.р. _____ (_____) «___» 20___ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20___/20___ н.р. _____ (_____) «___» _____
20___ р. (підпис, ПІБ, дата)

Розробник: НОВІКОВА Ольга Валентинівна, PhD, асистент кафедри історії мистецтв

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри історії мистецтв

(Петро КОТЛЯРОВ)

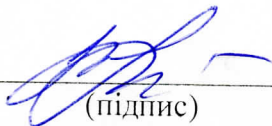
(підпис)

Протокол № 5 від « 21 » 12 2023 р.

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол від « 22 » 12 20 23 року № 3

Голова науково-методичної комісії

(Наталія ТЕРЕС)

(підпис)

ВСТУП

1. Мета дисципліни – формування у студентів цілісного системного уявлення про місце і роль мистецтва в східних суспільствах і світовій історії мистецтва, основні етапи, стилістичні особливості класичного мистецтва народів Сходу, а також особні специфічні риси мистецької діяльності, притаманні окремим східним культурам і етапам, понятійно-категоріальні, типологічні та термінологічні особливості східного мистецтва, культурно-мистецьку спадщину народів Сходу.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* історію Стародавнього, Середньовічного, модерного і сучасного Сходу.
2. *Вміти* працювати з історичними джерелами східного походження.
3. *Володіти методологією* історичної джерельної критики, історичного аналізу, встановлення причинно-наслідкових зв'язків.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна забезпечує розуміння категоріальної сутності, змісту і чинників, а також основних етапів у розвитку класичного мистецтва народів Сходу.

4. Завдання (навчальні цілі): формування компетентностей професійно аналізувати твори східного мистецтва, виокремлювати основні етапи художньо-стилістичного розвитку мистецтва народів Сходу, визначати культурні взаємовпливи між різними східними культурами і цивілізаціями Сходу, надавати комплексну характеристику творам східного мистецтва, використовувати набуті знання з історії становлення та розвитку видів та напрямів східного мистецтва в процесі викладання історичних, мистецьких та інших гуманітарних дисциплін, застосовувати отримані в процесі опанування дисципліни знання на практиці в мистецькій, науковій, культурологічній, архівно-бібліотечній, музейній, етнологічній, літературній та викладацькій роботі.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.	<i>Знати</i> теоретичну та фактологічну базу історії формування, основних тенденцій та етапів становлення різних видів, жанрів та художніх технік в мистецтві народів Сходу.	Лекція, самостійна робота	Письмовий колоквіум з перевірки результативності самостійної роботи студентів, модульна контрольна робота	36%
2.	<i>Вміти</i> працювати з мистецькими творами та теоретичними трактатами з мистецтва східних авторів.	Семінар, самостійна робота	Усне опитування; виконання рефератів з пропущених або недостатньо опанованих семінарських тем	12%
3.1.	<i>Комунікація:</i> навички усної	Семінар	Усне опитування	12%

	презентації студентом результатів джерелознавчого та художнього аналізу творів східного мистецтва.			
3.2.	<i>Комунікація:</i> навички письмової презентації студентом результатів опанування ним мистецької спадщини представників східної мистецької традиції, розуміння основних етапів та ключових подій в розвитку мистецтва народів Сходу.	Тестове екзаменаційне завдання	Іспит	28%
4.	<i>Автономність та відповідальність:</i> самостійно та аргументовано аналізувати дискусійні аспекти історії формування, основних тенденцій та етапів розвитку мистецтва народів Сходу, обґрунтовувати власне розуміння художніх здобутків східних авторів та представників різних мистецьких шкіл, напрямів, стилів і художніх манер.	Письмова відповідь на проблемно-аналітичне питання у формі творчого екзаменаційного есе	Іспит	12%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових компонентів, які не входять до дослідницьких спрямувань)

Результати навчання дисципліни (код)	1	2	3.1	3.2	4
Програмні результати навчання (назва)					
ПРН 6. Здійснювати експертизу пам'яток історії, археології та культури з метою їх охорони та можливого подальшого використання.			+	+	+
ПРН 8. Розширювати актуалізовану джерельну базу в галузі Сходознавства за рахунок введення до наукового обігу архівних джерел, опрацювання фондів музеїв.		+	+		
ПРН 13.2. Застосовувати набуті знання для розуміння сутності, особливостей та етапних трансформацій в розвитку духовної сфери країн і народів Сходу з урахуванням їхньої регіональної типологізації та динамічної еволюції.	+	+	+	+	

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Письмовий колоквиум з перевірки результативності самостійної роботи студентів за проблематикою ЗМ1: РН1 – 10 балів / 6 балів*.

2. Письмовий колоквиум з перевірки результативності самостійної роботи студентів за проблематикою ЗМ2: РН1 – 10 балів / 6 балів.

3. Модульна контрольна робота за тематикою ЗМ1: РН1 – 8 балів / 5 балів.

4. Модульна контрольна робота за тематикою ЗМ2: РН1 – 8 балів / 5 балів.

5. Оцінювання роботи на семінарах за темами ЗМ1: РН2, 3.1 – 12 балів / 7 балів.

6. Оцінювання роботи на семінарах за темами ЗМ2: РН2, 3.1 – 12 балів / 7 балів.

* максимальний бал/ пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

- підсумкове оцінювання: іспит.

7. Виконання тестового екзаменаційного завдання: РН3.2 – 28 балів / 17 балів.

8. Письмова відповідь на проблемно-аналітичне питання у формі творчого екзаменаційного есе: РН4 – 12 балів / 7 балів;

- форма оцінювання – іспит;

- максимальна кількість балів, які може отримати студент – 40 балів.

Оцінюються такі результати навчання студента: навички письмової презентації студентом результатів опанування ним інтелектуальної спадщини найвидатніших представників мусульманської релігійно-філософської традиції, розуміння основних етапів та ключових подій в розвитку ісламу, спроможність самостійно та аргументовано аналізувати проблемні та дискусійні аспекти історії формування, основних тенденцій та етапів розвитку мусульманства, обґрунтовувати власне розуміння світоглядних здобутків і прорахунків представників основних ісламських течій і шкіл (РН 3.2; 4).

- форма проведення екзамену – письмова, види завдань:

- Виконання тестового екзаменаційного завдання: РН3.2 – 28 балів / 17 балів;

- Письмова відповідь на проблемно-аналітичне питання у формі творчого екзаменаційного есе: РН4 – 12 балів / 7 балів.

Оцінювання відповіді на проблемно-аналітичне питання у формі творчого екзаменаційного есе здійснюється за наступними параметрами:

12 балів – відповідь повна, завершується чіткими аргументованими висновками;

11 балів – відповідь повна, завершується чіткими аргументованими висновками, але містить мовні і стилістичні неточності;

10 балів – відповідь повна, але не всі висновки достатньо чітко сформульовані та аргументовані;

9 балів – відповідь недостатньо повна, не всі висновки достатньо чітко сформульовані та аргументовані;

8 балів – відповідь недостатньо повна, висновки недостатньо чітко сформульовані та аргументовані;

7 балів – відповідь недостатньо повна, висновки недостатньо чітко сформульовані та аргументовані, деякі з них помилкові;

6 балів – відповідь неповна, висновки сформульовані нечітко, деякі з них помилкові;

5 балів – відповідь неповна, висновки сформульовані нечітко, більшість із них помилкові;

4 бали – відповідь неповна, висновки по ній помилкові;

3 бали – відповідь фрагментарна, висновки по ній помилкові;

2 бали – відповідь фрагментарна, висновки по ній відсутні;

1 бал – відповідь відсутня.

- мінімальний пороговий рівень екзаменаційної оцінки, за якої іспит вважається складеним – **24 бали**.

Необхідна умова допуску до екзамену: студент не допускається до екзамену, якщо під час семестру набрав **менше ніж 20 балів (критично-розрахунковий мінімум)**. **Рекомендований мінімум допуску до екзамену 36 балів**.

* максимальний бал/ пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

7.2 Організація оцінювання:

Контроль знань студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем двох змістових модулів (бали, отримані за виконання письмових колоквиумів з перевірки результативності самостійної роботи студентів, модульних контрольних робіт та за роботу на семінарських заняттях), а також бали, отримані на іспиті.

Зміст курсу поділений на 2 змістових модулі. Кожний змістовий модуль включає в себе лекції, семінари і самостійну роботу студентів та завершується рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу. У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1-8, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 9-15.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою.

<u>Змістовий модуль 1</u> Класичне мистецтво Стародавньої Індії та Китаю			<u>Змістовий модуль 2</u> Мистецтво Середньовічного та Ранньомодерного Сходу			Іспит
30 залікових балів (максимум)			30 залікових балів (максимум)			40 балів (максимум)
Самостійна робота	Семінари	Модульний контроль	Самостійна робота	Семінари	Модульний контроль	
10 (максимум)	12 (максимум)	8 (максимум)	10 (максимум)	12 (максимум)	8 (максимум)	

Предметом **самостійної роботи** студентів є опрацювання ними як окремих тем курсу, так і деяких розділів тем, а також дисципліни в цілому, підготовка реферативних матеріалів з пропущених або недостатньо опрацьованих семінарських занять, наукових публікацій з важливих проблем даної навчальної дисципліни. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється у вигляді написання рефератів (за тематикою пропущених семінарів) та під час проведення письмових колоквиумів з перевірки результативності самостійної роботи студентів по кожному модулю. Тест містить 10 завдань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за кожну самостійну роботу, – 10 балів.

Оцінювання результативності **семінарської роботи** студента здійснюється за 12-бальною системою в межах кожного модуля на основі середнього рейтингового балу, який виводиться на основі усіх оцінок, отриманих студентом за результатами усної роботи студента на практичних заняттях по кожному модулю. В разі пропуску семінарського заняття студентом або недостатньо результативного опанування ним відповідної семінарської проблематики такий студент має відпрацювати зазначену тему і отримати за неї оцінку. Відпрацювання пропущених або недостатньо опанованих тем здійснюється у реферативній формі. Критерії оцінювання реферату з проблематики пропущеного або недостатньо опанованого заняття є аналогічними критеріям оцінювання роботи студента на власне практичних заняттях, а отримані за реферати оцінки відповідно зараховуються при рейтинговому оцінюванні результативності семінарської роботи студентів.

На **семінарах** підлягають оцінці:

- рівень знань та умінь, продемонстрований студентом у відповідях і виступах на семінарських заняттях або викладений у рефераті з тематики пропущеного заняття;
- активність при обговоренні винесених на заняття питань;
- аргументована оригінальність і самостійність мислення, виказана студентом при опрацюванні семінарської проблематики.

Критеріями оцінки роботи студента на семінарах є:

- рівень опанування студентом методики і практики роботи з середньовічними східними текстами;
- глибина й висвітленість джерелознавчого аналізу документальних матеріалів різних типів на основі застосування критичного, порівняльного, комплексного, системного, проблемно-хронологічного та інших методів опрацювання середньовічних джерел афро-азійського походження;
- повнота розкриття питання;
- логіка викладення, культура мови;
- аргументована впевненість, вмотивована переконаність при викладі власної точки зору на дискусійні аспекти порушеної семінаром проблематики;
- широта й ґрунтовність використання основної та додаткової літератури (монографій, навчальних посібників, збірників документів, журналів, інших періодичних видань тощо) з тематики семінару;
- достовірність аналітичних міркувань, вміння робити аргументовані й вмотивовані порівняння та обґрунтовані висновки й узагальнення.

Оцінювання роботи студента на семінарі здійснюється за наступними **критеріями**:

12 балів – відповідь повна, завершується чіткими аргументованими висновками;

11 балів – відповідь повна, завершується чіткими аргументованими висновками, але містить мовні і стилістичні неточності;

10 балів – відповідь повна, але не всі висновки достатньо чітко сформульовані та аргументовані;

9 балів – відповідь недостатньо повна, не всі висновки достатньо чітко сформульовані та аргументовані;

8 балів – відповідь недостатньо повна, висновки недостатньо чітко сформульовані та аргументовані;

7 балів – відповідь недостатньо повна, висновки недостатньо чітко сформульовані та аргументовані, деякі з них помилкові;

6 балів – відповідь неповна, висновки сформульовані нечітко, деякі з них помилкові;

5 балів – відповідь неповна, висновки сформульовані нечітко, більшість із них помилкові;

4 бали – відповідь неповна, висновки по ній помилкові;

3 бали – відповідь фрагментарна, висновки по ній помилкові;

2 бали – відповідь фрагментарна, висновки по ній відсутні;

1 бал – відповідь відсутня.

Усі поточні оцінки, отримані студентами за роботу на семінарах, доводяться до відома студентів наприкінці кожного семінарського заняття.

За результатами роботи студента на семінарах кожного змістового модуля вираховується **середній бал**, який виставляється в якості залікової оцінки з семінарських занять кожного модуля. Якщо середній бал при підрахунку виявиться не цілим числом, його округлення відбувається відповідно до правил математики (наприклад, студент, який має середній бал 9,3 – отримує модульний бал 9; студент який має середній бал 10,5 – отримує модульний бал 11).

По завершенні відповідно Змістового модулю 1 і Змістового модулю 2 проводяться **модульні контрольні роботи (МК)**, зокрема, **Контрольна робота ЗМ1** (друга декада жовтня) і **Контрольна робота ЗМ2** (перша декада грудня).

Участь студентів у контрольних заходах є обов'язковою. МК проводиться у письмовій тестовій формі. Тест містить 8 тестових завдань, правильна відповідь на кожне з яких

оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за МК, – 8 балів. Студент, який не виконав вимоги по самостійній роботі, не допускається до складання МК і даний модуль йому не зараховується. У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі модульних контрольних робіт здійснюються відповідно до чинних нормативних документів Університету.

Оцінка на іспиті виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру та за результатами виконання письмової екзаменаційної роботи.

Бали, отримані студентом на іспиті, додаються до балів набраних студентом за результатами семестрового оцінювання (семінари, самостійна робота, модульні контрольні роботи). Умовою допуску до іспиту є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 20 балів (**критично-розрахунковий мінімум**). При цьому обов'язковим є успішне складання модульних контрольних робіт. **Рекомендований мінімум** для допуску до іспиту – 36 балів.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Екзамен	Підсумкова оцінка
Мінімум	18	18	24	60
Максимум	30	30	40	100

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно	90-100
Добре	75-89
Задовільно	60-74
Не задовільно	0-59

8. Структура навчальної дисципліни «Історія класичного мистецтва народів Сходу».
Тематичний план лекцій та семінарських занять.

№ теми	НАЗВА ТЕМИ	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота

Змістовий модуль 1.

Класичне мистецтво Стародавньої Індії та Китаю

Розділ 1.1 Мистецтво Давньої Індії				
1.	Вступ до мистецтва Сходу	1	2	5
2.	Мистецтво стародавньої Індії. Індська або Хараппська культура. Пам'ятки Хараппи та Мохенджо-Даро	1		5
3.	Мистецтво раннього буддизму: аніконічні образи Будди, перші буддійські споруди (стамбхи, ступи, чайт'ї)	1		5
4.	Буддійська скульптура Матхури та Гандхари. Іконографія Будди	2		5
5.	Мистецтво буддизму магаїни та ваджраяни	2		5
	Письмовий колоквіум № 1 з перевірки результативності самостійної роботи студентів за розділом «Мистецтво Давньої Індії»		1	
Розділ 1.2 Мистецтво Давнього і Середньовічного Китаю				
6.	Мистецтво давніх китайських поховань: архаїчна бронза, різний камінь та культова керамічна пластика	2	2	5
7.	Золота доба культури Старого Китаю: мистецтво династій Тан–Сун	2		6
8.	Буддійське мистецтво Китаю	2		5
	Модульний контроль 1.		1	
	Загалом з модуля 1	13	6	41

Змістовий модуль 2.

Мистецтво Середньовічного та Ранньомодерного Сходу

Розділ 2.1 Мистецтво ісламу				
9.	Вступ до мистецтва ісламу	2	2	7
10.	Вплив суфізму на мистецтво Ірану	2		6
11.	Мистецтво мусульманської Індії	2		8
	Письмовий колоквіум № 2 з перевірки результативності самостійної роботи студентів за розділом «Мистецтво ісламу»		1	
Розділ 2.2 Класичне мистецтво Японії та Кореї				
12.	Мистецтво Японії доби Нара та Хейян	2	2	6
13.	Міська культура Японії доби Едо	2		7
14.	Мистецтво Кореї періодів Корьо та Чосон	3		7
	Модульний контроль 2.		1	
	Загалом з модуля 2	13	6	41

	Загалом з дисципліни	26	12	82
--	-----------------------------	-----------	-----------	-----------

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:
Лекції – 26 год.

Семінари – 12 год.

Самостійна робота – 82 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. *Етава Х., Кобелянська О., Федотова Ю.* Навчальний словник японських культурологічних термінів. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. 340 с.
2. Музей мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків. Східна колекція: альбом-путівник / Авт.-упоряд. *Г.І. Біленко, Г.Б. Рудик.* Київ: Вітал-прес, 2005. 96 с.
3. *Fong Wen C.* Beyond Representation: Chinese Painting and Calligraphy 8th–14th century. New York: The Metropolitan Museum of Art; New Haven: Yale University Press, 1992. 549 p.
4. *Jacobson D.* Chinoiserie. London; New York: Phaidon Press, 1999. 240 p.
5. Edo: Art in Japan 1615–1868 / Ed. *Robert T. Singer.* Washington: National Gallery of Art, 1999. 480 p.
6. Arts of Korea / Ed. *J.G. Smith.* New York: The Metropolitan Museum of art, 2001. 510 p.
7. *Watt J., Laidy D. P.* Defining Yongle. Imperial Art in Early Fifteenth-Century China. New York: The Metropolitan Museum of Art, 2005. 103 p.
8. *Behrendt K.A.* The Art of Gandhara. New York: The Metropolitan Museum of art, 2007. 115 p.
9. *Bushell S.W.* Chinese Art. New York: Parkstone Press International, 2009. 256 p.
10. *Jian H., Qiuhui G.* Chinese arts and crafts. History, techniques and legends. Beijing: China Intercontinental Press, 2010. 203 p.
11. *Lucic K.* Embodying Compassion in Buddhist Art: Image, Pilgrimage, Practice. New York: The Frances Lehman Loeb Art Center, 2015. 80 p.
12. Ming China: Courts and Contacts. 1400–1450 / Eds. *C. Clunas, J. Harrison-Hall, L. Yu-ping.* London: The British Museum, 2016. 301 p.
13. Gender, Continuity and the Shaping of Modernity in the Arts of East Asia, 16th – 20th Centuries / Eds. *Kristen L Chiem, Lara C. W. Blanchard.* Leiden: Brill Academic Pub., 2018. XVI+338 p.
14. *Wang A.X.* The Idealized Lives of Women: Visions of Beauty in Chinese Popular Prints of the Qing Dynasty // *Arts Asiatiques.* 2018. № 73. P. 61–80.
15. *Davis J.N.* Picturing the Floating World. Ukiyo-e in Context. Honolulu: University of Hawai'i Press, 2021. 198 p.

Додаткові:

1. *Капранов С.* Храм Сумійосі-тайся та японська культура // Східний світ. 2001. № 1. С. 121–136.
2. *Рудик Г.* Османська колекція Музею Ханенків // *Historians.* 2014. URL: <https://www.historians.in.ua/index.php/en/doslidzhennya/1300-hanna-rudyk-osmanska-kolektsiia-muzeiu-khanenkiv>
3. *Біленко Г.І.* Подорожі едокко. Мистецтво японського міста XVII–XIX ст. з колекції Музею Ханенків: каталог виставки. Київ: Фенікс, 2017. 32 с.
4. Одеський музей західного і східного мистецтва / Вст. ст. *І. Глебової, Л. Сауленко;* авт. колектив. Київ: Мистецтво, 2017. 240 с.
5. *Огнева О.Д.* Будда. Той хто пройшов світами сансари: каталог виставки / За ред. *Г.І. Біленко, Ю. Філь.* Київ: Фенікс, 2018. 28 с.
6. *Шауліс К.К.* Образи природи в японській графіці XVII–XIX століття та їх відображення в екологічному плакаті // *Art and Design.* 2018. № 4. С. 139–146.
7. *Логвин М.* Тріумфи і свята. Твори китайського традиційного мистецтва з колекції Музею Ханенків: каталог виставки. Київ: Фенікс, 2019. 28 с.

8. *Рибалко С.Б.* Традиції китайської школи веньженьхуа у творчості майстрів школи нанга. Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття: Матеріали всеукраїнської науково-теоретичної конференції молодих учених. Харків: ХДАК, 2019. С. 389–390.
9. *Лай Юеге.* Образ і символ квітучого дерева у мистецтві Китаю і Європи // *Art and Design*. 2019. № 2. С. 111–122.
10. *Лай Юеге.* Жанр хуаняо і букети бароко: метаморфози буття // *Art and Design*. 2019. № 3. С. 89–96.
11. *Новікова О.* Ідеал жіночої вроди доби Цін на прикладі творів китайської порцеляни // *International scientific and practical conference. Venice: Italy, 2020*. С. 217–220.
12. *Вовк Т.* 88 орнаментів кімоно. Київ: Сафран, 2021. 120 с.
13. *Новікова О.В., Лагутенко О.А.* Вироби цінци доби Сун у Музеї Ханенків: особливості декору, технології виготовлення та побутування // *Східний світ*. 2021. № 3. С. 72–83.
14. *Рибалко С.Б.* Концептосфера мовчання в художніх практиках Японії // *Art and Design*. 2022. № 3. С. 149–158.
15. *Кузьміних М.В.* Специфіка походження та атрибуції лакових творів у техніці наджон чилгі // *Art and Design*. 2022. № 3. С. 100–110.
16. *Шауліс К.К.* Японська графіка кінця ХVІІІ – початку ХХІ ст.: художня репрезентація образів природи. Дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.05. Львів, 2020. 421 с. URL: <http://surl.li/eprvg>
17. *Лай Юеге.* Образ і символ квітки у мистецтві Китаю та Європи. Дис. ... докт. філософії: 023. Одеса, 2020. 190 с. URL: <https://pdpu.edu.ua/doc/vr/2020/lay/dis.pdf>
18. *Bailey G.A.* The Jesuits and the Grand Mogul: Renaissance Art at the Imperial Court of India, 1580–1630. Washington D.C.: Smithsonian Institution, 1998. Vol. 2. 53 p.
19. *Bell David.* Explaining Ukiyo-e. PhD Thesis. Dunedin, New Zealand: University of Otago, 2002. 302 p.
20. *Woodward H.* The Art and Architecture of Thailand. From Prehistoric Times to Thirteenth Century. Leiden; Boston: Brill, 2005. 277 p.
21. *Williams C.A.S.* Chinese Symbolism and Art Motifs: A Comprehensive Handbook on Symbolism in Chinese Art Through the Ages. Tokyo, Rutland, Vermont, Singapore: TUTTLE Publishing, 2006. 448 p.
22. *Art of the Korean Renaissance, 1400–1600 / Ed. S. Lee, essays by J.K. Haboush, S. Hong, C.-S. Chang.* New-York: The Metropolitan Museum of art, 2009. 127 p.
23. *Huang M. Y-L.* Beyond Boundaries: East and West Cross-Cultural Encounters. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing, 2011. 260 p.
24. *Kerr R.* A Reverence for the Past: Influences from Chinese Antiquity. Cloisonné: Chinese Enamels from the Yuan, Ming and Qing Dynasties / Ed. *B. Quette*. New Haven and London: Published for the Bard Graduate Center; New York: Yale University Press, 2011. P. 81–103. URL: <https://www.bgc.bard.edu/research-forum/articles/54/a-reverence-for-the-past>
25. *Schlingloff D.* Ajanta. Handbook of the Paintings. New Delhi: Indira Gandhi Centre for the Arts, 2013. Vol. I. Interpretation. 517 p.
26. *Hokusai.* The Master's legacy / Ed. *Rossella Menegazzo*. Milano: Skira editore, 2018. 350 p.

10. Додаткові ресурси:

Інтернет-джерела:

1. Women and Mirrors in Early Modern East Asian Art. ART**IRIS. 2014. URL: <https://artiris.wordpress.com/2014/11/21/women-and-mirrors-early-modern-east-asian-art/>
2. Women in South Asian Art. University Teaching Gallery, Harvard Art Museums. August 26, 2017–January 7, 2018. URL: <https://harvardartmuseums.org/exhibitions/5486>

3. KABUKI 2: All about Japan's traditional Theatre Art of Kabuki. URL: <https://www.kabuki21.com/index.htm>
4. The Lavenberg Collection of Japanese Prints. A Collection of Japanese Prints (日本の版画コレクション). URL: <https://www.myjapanesehanga.com/home.html>
5. *Brown K.S.* (2003). Life of the Buddha. MET. URL: https://www.metmuseum.org/toah/hd/buda/hd_buda.htm
6. *Brown K.S.* (2003). Tibetan Buddhist Art. MET. URL: https://www.metmuseum.org/toah/hd/tibu/hd_tibu.htm
7. Department of Asian Art. (2004). Art of the Pleasure Quarters and the Ukiyo-e Style. MET. URL: https://www.metmuseum.org/toah/hd/plea/hd_plea.htm
8. Department of Asian Art. (2004). Landscape Painting in Chinese Art. MET. URL: https://www.metmuseum.org/toah/hd/clpg/hd_clpg.htm
9. *Dehejia V.* (2007). Buddhism and Buddhist Art. MET. URL: https://www.metmuseum.org/toah/hd/budd/hd_budd.htm
10. *Dehejia V.* (2007). Recognizing the Gods. MET. URL: https://www.metmuseum.org/toah/hd/gods/hd_gods.htm
11. *Dehejia V.* (2007). South Asian Art and Culture. MET. URL: https://www.metmuseum.org/toah/hd/sasa/hd_sasa.htm
12. *Dehejia V.* (2007). Hinduism and Hindu Art. MET. URL: https://www.metmuseum.org/toah/hd/hind/hd_hind.htm
13. *Moore J. K.* (2009). Music and Art of China. MET. URL: https://www.metmuseum.org/toah/hd/much/hd_much.htm
14. *Behrendt K.* (2012). Gandhara. MET. URL: https://www.metmuseum.org/toah/hd/gand/hd_gand.htm
15. *Vilbar S.* (2013). Kings of Brightness in Japanese Esoteric Buddhist Art. MET. URL: https://www.metmuseum.org/toah/hd/kibr/hd_kibr.htm
16. *Liu Shi-yee* (2017). Show and Tell: Exploring Storytelling in Chinese Painting. MET. URL: <https://www.metmuseum.org/blogs/now-at-the-met/2017/show-and-tell-storytelling-in-chinese-painting>